

Debreczeni Független Újság

pártoktól független politikai napilap.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
 Helyben: Vidéken:
 Egy hóra. . . . I kor. Egy hóra. . . I kor. 50 HIL.
 Negyedévre . . . 3 . . . Negyedévre 4 . . . 50 .

Felcélja szerkesztő:
MEGEDŰS LORÁNT.
 Kiadók és laptulajdonosok:
HOFFMANN és KRONOVITZ.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
DEBRECZEN,
 Piac-utca 47. és 48. szám.

Andrássy munkában.

Debreczen, október 25.

Blériot bécsi röplése kötötte le a bécsi sajtó hasábjait és ezért nem jutott helyük vasárnapi számukban újabb kibontakozási tervek kombinálására, sőt még arra sem, hogy vívmányos papiroskardot adjanak Andrássy Gyula gróf kezébe. Annyit azonban mégis konstatálnak, hogy az öreg Diogenest kistájgerolták hordójából s lámpással a kezében keres tökéletes és mérsékelt közös bankosokat 67-es koncentrációhoz. De ezt a koncentrációs reménykedést is lehűtheti a függetlenségi párt mérsékelt s egyetlen személyben összpontosult dandárjának, Nagy Emilnek nyilatkozata, hogy őt még a kirekesztéssel való fenyegetés sem tántorítja el Kossuth mellől és a 67-ességig nem fogja magát mérsékelni.

A kulisszák mögött különben derűs és kölcsönös mosolyokkal fűszerezett, de elkeseredett harc folyik Wekerle és Andrássy közt, mert, bár a koncentráción együtt munkálkodnak, egymásban látják, sőt biztosan tudják, érvényesülésük akadályát. Végre is, mondotta Wekerlének egy hive, nem lehet ambíciója egy Wekerlének, hogy Andrássy kabinetjében pénzügyminiszterkedjék, de Wekerlének se ambíciója, hogy Andrássy vezérségé-

vel az esetleges koncentrációt irreperabilis vereségnek s választás esetén végleges bukás sorsának tegye ki.

Csak egyedül Andrássy nem akarja látni azt a borzasztó vereséget, amely reá várakozik. Ő készséges szolgálja akar lenni császári urának és mindenáron teljesíteni akarja a hadiparancsot.

A hadiparancs ez: maradjon a koalíció. Mire? A paktum utolsó követelésének, a választói jognak a megszerkesztésére. Koalíció: hivatalosan mondatott: nincs. Ami nincs, az kötelezettséget sem vállalhat. A király, így mondatott, már nem ragaszkodik a választói jog reformjához. Szóval elejtett. Tehát nemcsak koalíció nincs s nincs már az sem, amit végrehajtson. Miért hát a hadiparancs, amely koalált szuszogásra serkenti a politikát, holottan ez az erőfeszítés szól a semminek: az elejtett választójogi reformnak?

Ha meghalt a koalíció s ha magzata elvetélt, megszűnt részesedése a politikában. Előlépnek a pártok, hogy érvényesítsék a választóktól szerzett jog alapján programjukat. Előlép tehát a tökmagnyi néppárt, a gyűszűnyi alkotmánypárt és az a hatalmas párt, amely ponderáló súlyával, számszerű többségével az ország parlamentáris akaratát képviseli. Alkotmányos országban a több-

ség uralmának elve ép oly szent és sérthetetlen, mint sérthetlensége az állam főszemélyének. Gátat emelni a többség érvényesülése elé máshol, alkotmányos országokban addig, míg a többség programja nem ütközik törvénynyel, álladalmi renddel: vagy örültség vagy felhívás a forradalomra.

Ilyen követelése a többségnek nincs, szándéka pedig oly békességes, hogy már-már eljut a politikai birkatürem határáig. Mi azt hittük, hogy abban a pillanatban, amelyben a ma élő törvények keretén belül a függetlenségi párt bejelenti készségét a kormányvállalásra: éppen a Deák tanítványai lesznek azok, akik örömtüzet gyújtanak.

De ezek a tanítványok Judások. A hatalom aranyáért elárulják a mestert, aki nem vala miniszter, mikor a legnagyobb volt s aki, ha ma éne, nem azt a tanácsot szolgálja a királynak, hogy tákolja össze a koalíciót csak azért, hogy lemondott miniszterei, az emberi kor végeő határáig még sokszor lemondhassanak.

Justh Gyula beszámolója. Makóról táviratozzak: A makói függetlenségi párt ma nagygyűlést tartott, melyen bejelentették, hogy Justh Gyula, Makó város képviselője november 7-én Makóra érkezik, amikor beszámolóját tartja. Vele érkeznek a bankocport tagjai is.

Egy világszép táncosnő.

*

Angliában éppen most jelent meg könyvalakban a mult század csodaszép táncosnőjének, a világhírű Lola Montez-nek életrajza.

Ez a csodálatos táncosnő nem csupán azért számíthat a magyar közönség érdeklődésére, mert két világrész férfivilága bolondult utána és mert egy éltesebb európai uralkodó fejedelem vergődött a bilincseiben, hanem azért is, mert Liszt Ferenc, a magyar származású zenehőrsz is szerelemittasan hevert a szép táncosnő lábai előtt.

Lola Montez 1818-ban Írországban született, mint egy ír hadnagy leánya és valódi nevén Gilbert Maria Dolores Elisa Rosannának hívták.

Az anyja, származására nézve a tüzes Castilia szülőtte volt, aki ősei közé valódi grandokat is számított.

Mint alig serdülő hajadon, a sok keresztnévvel felruházott csodaszép leányzó szülei tudtán kívül megszökött egy James nevezetű, teljesen vagyontalan ír hadnaggyal, aki utóbb Indiában feleségül vette.

Ez a házasság nem volt boldog és a fiatal párnak Londonban történt törvényes elválása után a szép Jamesné „spanyol táncosnő”-nek képezte ki magát és mivel Gauthier Teofil, a hírneves író mondása sze-

riut, lábacskaínak bája felülmulta a táncművészetét, nagynehezen a londoni udvari színházhoz szerződött Lola Montez művészi néven.

Első fellépése az udvari színházban elég sikeresen indult, de egy váratlan incidens kellemetlenül megzavarta.

Egyik volt udvarlója, akit azonban nem akart meghalgtatni — a neve Ranclagh lord volt — a proscenium páholyából kihajolva, a művésznő táncprodukciója közben egészen hangosan így kiáltott fel:

— Nini, hiszen ez nem spanyol táncosnő, hanem Jamesné asszony!

Ez a leleplezés oly visszatetszést keltezt a közönség között, hogy a tapsolók csoportját csakhamar éles füttyök és pisszegés harsogta tul.

Ezen bosszúból eredő balsiker véget vetett Lola Montez londoni karrierjének és ekkor a táncosnő Brüsszelbe került, ahol mint utcai énekesnő kereste kenyerét.

Innen Varsóba ment, ahol már mint táncosnőt szerződtették.

Varsóban is poruljárt a tüzesvérű táncosnő. A varsói kormányzó, a már élteskoru Paskievics herceg beleszeretett és mivel nem talált viszonzásra és nem tudta megnyerni Lola Montez kegyeit, felbérelt embereivel kifütyöltette őt a színpadon.

Ekkor a táncosnő vakmerő cselekedetre határozta el magát.

Kiállott a rivalda elé és fölindulástól remegő hangon a következőleg aposztrofálta a közönséget.

— Ezeket a füttyöket és a pisszegést a színház igazgatója rendelte meg, hogy urának és parancsolójának, annak az öreg kéjencnek, Paskievics hercegnek szolgálatot tegyen! . . .

Ez a szónoklat óriási hatást tett a közönségre. A lengyel ifjuság zajos tüntetést rendezett a szép táncosnőnek és kocsijának a lovait kifogva, diadalmenetbe vitte haza a lakására Lola Montezt.

A kormányzó parancsára erre a rendőrség közbevetette magát és Lola Montezt letartóztatta.

De a táncosnő olyan erélyesen és bátran védekezett a rendőri erőszak ellen, hogy kénytelenek voltak őt szabadon bocsájtani és békén hagyni.

Pályafutásának kimagasló időszaka pétervári szerződésével vette kezdetét.

Egy alkalommal megtörtént, hogy a cár kénytelen volt a nála levő táncosnőt a gárdatisztszjei szeme előtt egy ruhaszekrénybe elrejtetni.

Gazdag ajándékokkal elhalmozva és ritka ékszerekkel gazdagon hagyta el Lola Montez az orosz fővárost, hogy Bécs városát magának meghódítsa.

És ez sikerült is neki. A többi nevezetességek között nem kisebb nevű ember,

Halmágyinál! Tulhalmozott téli raktár miatt az összes őszi felöltők, Modellek, aljak, Pongyolák és blousok olcsón szerezhetők be.

A debreceni bankgyűlés riadója

Felhívás tiz vármegyében.

Az október 31-ki nagy népgyűlés.

Nagyszerű, hatalmas tüntetés színhelye lesz október 31-én Debrecen. Az önálló magyar nemzeti bank mellett emeli majd fel szavát észak-keleti Magyarország polgársága s a tüntetés oly erős és impozáns lesz, hogy nagy politikai esemény számba fog menni, melynek súlyát Bécsben is meg fogják érezni.

A népgyűlést szervező debreceni és vármegyei függetlenségi és 48-as párt a következő lelkes hangú plakátot bocsátotta ki:

Tisztelt Polgártársak!

Az önálló magyar nemzeti bank és Magyarország gazdasági függetlensége mellett Debrecen város és Hajdúvármegye függetlenségi és 48-as pártjai Debrecenben okt. 31-én, vasárnap délután 2 órakor, a városháza udvarán (alkalmatlan idő esetén a „Bika”-szálló disztermében) nagy népgyűlést rendeznek, melyre meghívták észak-keleti Magyarország tiz vármegyéjének függetlenségi pártjait is. Erre a nagyarányú népgyűlésre lejövetelét megígérte *Hollo Lajos* és gróf *Batthyány Tivadar* vezetése alatt egész sereg országgyűlési képviselő, mindannyian az önálló bank és a magyar függetlenség kiváló bajnokai, köztük Debrecen város és Hajdúvármegye összes országgyűlési képviselői is.

Polgártársak! A mi kiváló vendégeink: nemzeti mozgalmunk derék vezérei október 31-én, vasárnap délután 12 órakor érkeznek Debrecenbe. Jelenjünk meg ekkor minél nagyobb számmal a vasuti állomáson az ő ünnepélyes fogadásukra! Délután 2 órakor pedig a nagy népgyűlésen jelenjen meg minden igaz debreceni és hajdumegyei polgár!

Polgártársaink! Emeljük fel szavunkat ezen a népgyűlésen! Most, midőn hazánk

új, nagy, nehéz küzdelem küszöbén áll, mossa meg az egész magyar nemzet, de hallják meg ellenségeink is, hogy mi kitarunk rendületlenül nemzeti jogaink mellett. Föl magasra a magyar szabadság lobogójával!

*A hajdumegyei függ. és 48-as párt.
A debreceni függ. és 48-as párt.*

Szélesönd a válságban

A lefújt katonai kormány.

Khuen és Rakovszky kihallgatása.

A politikai világban a legnagyobb esend uralkodik. A miniszterek elutaztak, a pártkörök üresek, csak néhány politikus sétál a Kossuth Lajos-utcában, ahol most leginkább a függetlenségi kormányt tippelik.

Az utóbbi napokban erősen növekedtek a függetlenségi párt kormányra jutásának az esélyei és vannak beavatott politikusok, akik nagy fogadásokat ajánlottak arra, hogy november 15-ig Kossuth lesz a miniszterelnök. Ezt a kombinációt pedig arra alapítják, hogy Andrásynak lehetetlen még kisebbségi kormányt is alakítania.

— Kisöbrjük az első nap a parlamentből — mondotta egy agilis bankos képviselő. — Szeretném látni, hogy Andrassy az ő 60—70 emberével miképp tud megállni velünk szemben, akik a függetlenségi balpártiakkal 300-an vagyunk a Házban. Még szóhoz sem fog jutni. Ha pedig új választást kísérel meg, úgy hírmondó se jön vissza a 67-esekből.

A függetlenségi párt egysége mellett demonstrál különben az a nyilatkozat, amelyet a „mérséklettel” vádolt Nagy Emil képviselő tett, kijelentvén, hogy hiva marad Kossuthnak s nem megy a 67-esekkel. E nyilatkozat erős bizonyossága, hogy a függetlenségi párt valamennyi tagja Kossuth-Justh mellett tömörül.

Az Andrassy-csoport.

Andrassy próbálkozása aligha fog sikerrel járni, ezt most már egészen bizonyosra vehető, hogy a már kilépett *Ugron Gáboron*, valamint *Nagy Emilon*, *Zlinszky Istvánon*, *Bartal Ferencen*, *Horváth Józsefen* és *Baross Janoson* kívül legföljebb még *Apponyi Albert* gróf fog Andrassyhoz csatlakozni, míg a függetlenségi párt egésze, megerősödve a párton kívüli függetlenségiakkal és a balpárttal, *Kossuth Ferenc* vezetése alatt harcba szállva rendületlenül kitenni fog a gazdasági önállóság mellett.

Ebben az esetben pedig Bécs kénytelen lesz jezsuita szemforgatások között nyíltan bejelenteni, hogy a király akarta az alkotmányos megoldást, meg is próbált mindent, de a magyarok nem akarják alkotmányosnak elismerni az ő abszolút kívánságát, s ezért kénytelen olyan kormányt kinevezni, amely vállalkozik az abszolút királyi akarat végrehajtására. Ezért van állandóan előtérben az alkotmányellenes katonai kormány kinevezése, amelyet elsősorban a trónörökös *Aehrenthal* báró és a *Luegeristák* helyeselnék.

Khuen Héderváry a királynál.

Bécsből táviratozzák: *Khuen-Héderváry* Károly gróf meghívást kapott kihallgatásra. Khuen gróf baráti környezetéből azt a hírt kapjuk, hogy ezt a kihallgatást nyomon fogja követni Kossuth Ferenc meghívása a felséghez.

Készülnek a szerdai minisztertanácsra.

A kibontakozás ügyében tartott tanácskozások péntek óta szünetelnek. A miniszterek a vidéken tartózkodnak s csak holnap érkeznek Budapestre, hogy a szerdai minisztertanácsnak részleteit megbeszéljék. A minisztertanács szerdán délután két órakor lesz *Kossuth Ferenc* lakásán. Politikai körökben az a nézet, hogy a minisztertanácsban erős megbeszéléseket fognak folytatni aziránt,

mint *Liszt Ferenc*, a világhírű zongoraművész rakta le a szép táncosnő lábaihoz hódolatát.

Lola Montez asszony különben azon huszonnyolc érelyből, amely a közmondás szerint a tökéletes spanyol szépséget ékesíti, birtokában volt huszonhétnek. Legalább tiztíznek és imádóinak sokasága ugy mondták.

A nagy magyar zeneművészt magával ragadták és meghódították a szépséges táncosnő ritka bájai és egyéni szeretetreméltósága.

Később Párisban, a világ fővárosában szerepelt *Lola Montez* és itt is a francia társadalom lelegeje hódolt művészetének, illetve inkább szerelmi művészetének.

Művészek, írók és költők a bámulói közé tartoztak, így a többek közt nem ki sebb emberek, mint egy *Hugó Viktor*, *Musset Alfréd*, *Balzac Henri*, *Lamartine*, *Gautier* és az idősb *Dumas*.

Ez utóbbi ugy nyilatkozott *Lola Montez*ről, hogy „a szemével veri meg azokat, akik a közelebe jutnak...”

Lola Montez pályafutásának fénypontját és dicsőségének delelőjét képezik Münchenben, a bajor udvarnál való szereplése. 1846-ban került Münchenbe.

A bajor királyt, I. Lajost, első látásra meghódította a ritka szépségű táncosnő.

Első ismerkedésüket érdekesen írja le egy osztrák titkos attassé:

Lola Montez bemutatkozásakor a király

láthatólag meg volt bűvölve a táncosnő szép ségétől. És amikor a király kétségbevonta a táncosnő szoborszerű tökéletességét keblének valódiságát és természetességét, a szilaj vérmérsékletű táncosnő felkapta a király dolgozóasztalán fekvő ollót és hirtelen elhatározással felvágta az ollóval a keblén feszülő ruhaszövetet és annak nyomán láthatóvá vált a legremekebb női kebel a maga hamisítatlan valódiságában...

És ettől a perctől fogva kezdődött az akkortájt már 61 éves uralkodónak *Lola Montez*-zel való viszonya.

I. Lajos király gyakran mondogatta bizalmas tanácsadóinak:

— Ugy látszik, hogy ez a boszorkány megbabonázott engem.

A táncosnő befolyása és hatalma a király fölött napról-napra növekedett.

Lassan a király kegyencnéje az ország politikai ügyeibe is beavatkozni kezdett.

Később kieszközölte a királytól, hogy bajor honosságot és a „*Landsfeld* grófnő” méltóságát és címet is elnyerte.

Mint *Landsfeld* grófnő erős befolyást biztosított magának a politikai ügyek irányításában is, sőt nem egy miniszteri kabinetet is sikerült megbuktatnia.

Hatalma tetőpontján érkezett el az 1848. év mozgalmas eseményeihez.

Ekkor a kormányon levő kabinet tagjainak sikerült a nevezetes táncosnőt az ifjúság egy részének mellette való tüntetése

dacára megbuktatni és az ország területéről való kiutasítását kieszközölni.

Landsfeld grófnőt megfosztották bajor honosságától és az ország határára kívül szállították.

Két nappal a kitiltó határozat aláírását követően, I. Lajos király lemondott a bajor trónról.

Münchenből való távoztával *Lola Montez* szerencsecsillaga letűnőben volt. Angliába ment, ahol egy katonatiszt felesége lett. Ettől azonban csakhamar elvált és Észak-Amerikába vándorolt.

Kaliforniában egy maga összeállította látványos revüben lépett színpadra, ahol müncheni élményeiből mutatott be romantikus kontósbe ültetett drámai vázlatokat.

Királyi barátja eleintén pénzküdeményekkel segítette a mindinkább süllyedőfélben levő világszépséget.

Egy megkísérelt zsarolási manőver folytán azonban teljesen kiábrándult egykori imádottjából és teljesen levette róla segítő kezét.

Ettől fogva a hajdan diadalmas táncosnő teljesen lejárt magát.

1861. január 17-én New-Yorkban idegbénulásban meghalt.

Arcképeit *Kaulbach*, a híres német festő és I. Lajos király randeletére *Stieler* udvari festő a bajor királyi palota arcképcsarnoka részére festményekben örökítették meg.

Uj! Uj! Uj! üveg és porcelán üzlet nyílt Glück József

cég alatt Debreczen, Piacz-u 6 a nagytemplommal szemben. Szigoruan szabott árak

hogya a koalíciós pártok továbbra is egyben maradhatnak e. Erre azonban nagyon kevés a remény.

Rakovszky a trónörökös előtt.

Budapesti tudósítónk táviratozza: A Nap című fővárosi estilap értesülése szerint, Rakovszky István, aki legutóbb Bécsben tartózkodott, kihallgatáson jelent meg Ferenc Ferdinánd trónörökös előtt. A kihallgatás másfél óráig tartott s az aktuális politikai helyzetről referált Rakovszky, aki állítólag egy igen részletes előterjesztést tett a trónörökösnek egy, a függetlenségi párt állásfoglalását ellensúlyozó 67-es koncentráció iránt. A Nap jelentése szerint a válságnak újbóli elhúzása Rakovszky kihallgatásának, illetve a trónörökös előtt tett előterjesztésének tulajdonítható.

Esküvő előtt a halálba.

Egy vasuti tiszt katasztrófája.

Elgázolta a debreczeni vonat.

Az élet által produkált tragédiák között is végtelenül megindító Faragó Gyula vámospécsi vasuti tisztnek megrázó katasztrófája. Önkénytelenül is a végzetben, a sötét fátumban hívő embereknek nagy csoportja jut eszünkbe, akik megdönthetetlennek tartják azt, hogy minden ember, már születésétől kezdve magán viseli jó vagy rossz végzetét.

Faragó Gyula vasuti tisztnek mélységesen szomorú esetében, ha ugyan azt elmezni lehet, két ilyen megrázó és a sötét sötét fátumra következtethető momentum van. A vasuti tiszt, aki állomásán éjjeli inspekción tartott, hivatásának lett az áldozata. Amint kábult fövel kiment a pályatestre, a Debreczen felől jövő vonat halálra gázolta.

Faragó Gyula meghalt hivatásának teljesítése közben és meghalt esküvője előtti napon.

A megrázó esetről az alábbi tudósításban számolunk be:

Tegnap este, a vámospécsi állomáson Faragó Gyula volt az inspekción tiszt. A hosszú, terhes szolgálat következtében annyira kimerült, hogy éjszaka három óra után kábult fejjel ment ki a pályatestre, hogy az érmihályfalvai személyvonatot be várja.

Almos fejjel nem vette észre, hogy a Debreczen felől jövő 1706-os számú személyvonat már beérkezett s mielőtt a vasuti tiszt a vágányról elmenekülhetett volna, a robogó vonat elgázolta Faragó Gyulát, aki ott a helyszínen nyomban meghalt.

A tragikus véget ért vasuti tiszt, a kinek itt Debreczenben nagyszámu rokonsága volt s akit jól ismernek, néhány hónap óta vőlegény és esküvője ma lett volna. A boldog nászt azonban ez a tragikus, véres eset megelőzte.

A szerencsétlenül járt vasuti tiszt hozzátartozói iránt általános a részvét. A szomorú esetről ma tettek jelentést a debreczeni hír. ügyészségnek.

A Nyugat matinéja.

*

Vasárnap délelőtt tartotta meg irodalmi matinéját a „Nyugat” imponáló erejű írógárdája Debreczenben. A Royal disztermét ugyan nem töltötte meg zsufolásig a közönség, de a jelen volt publikum kétségtelenül Debreczen szellemi arisztokráciáját képviselte, társadalmunk ama részét, mely lépést tart a kulturális haladással.

Ez a pár bevezető sor pedig nem korholás akar lenni, amiért nem „zsufolásig” telt meg a diszterem, mert hisz mint minden művészeti és irodalmi forradalom, a Nyugat „forradalmisága” is abban rejlik, hogy a közönségnek csak elitje érti meg s az új törekvés és talál az új forradalmi irányában művészi gyönyörűséget. Amikor majd az átlag-közönség is megfogja a Nyugat irányát érteni és felolvasásán szorongani fog, akkor már a Nyugat sem lesz forradalmi irány, hanem — talán — vállain már egy frissebb tavasz csizmája fog majd taposni. Mert jól meg kell érteni: a Nyugat forradalmi mivótát nem az adja meg (ez áll tőle legtávolabb), hogy a szépnek irodalmi értelemben vett fogalmát felrugja és valami excentrikus ideált állítson a helyébe, mert hisz a Nyugat is a szépre törekszik, hanem más eszközökkel, mint amelyeket eddig a közönség megszokott és amelyek már elkoptak és elavultak.

Ennek az igazolása volt a vasárnapi ma iné is. Az új magyar irodalom mutatkozott be — hogy úgy mondjuk — személyesen, vezető tagjaival a debreczeni közönség elitjének, mely megértette őket és hálás volt irántuk. Abból a néhány szemelvényből, melylyel a matinén a Nyugat bemutakozott, már abból megállapította a közönség, hogy itt igazán új irodalomról, értékes új irodalomról van szó, mely egyrészt föltétlen jót ad az egyéniség számára, másrészt oly pazar kincset nyújt, amelyet csak igaz írói egyéniségek szórhatnak napvilágra lelkük mély bányájából.

A matiné 11 órakor vette kezdetét. A vendég írók bemutatását Géresi Kálmán, a Csokonai-kör elnöke vállalta magára, aki néhány udvarias szóval köszöntötte a Nyugat tagjait.

Az igazi bemutatkozás azonban csak ezután következett. Ignó, ez a nagyszerű talentum, roppant tudású és mélyen gondolkodó esztéta a „Nyugat” irányát ismertette egy irodalmi becsü értekezésében. A közönség egyértelműleg meghajlott a nagynevű író világos és súlyos érvei előtt, melylyel az új irányt igazolta.

Másodiknak Tóth Árpád ült a felolvasó asztal mellé. Tóth Árpád alig olvasta fel első verseit, a közönség konstata, hogy egy kiforrott tehetségű artisztikus költő áll szemben, akinek pompázó lyrája, amely melegen és csodás színekkel ömlő és finom, mint az illatok rezgése, elbódítja az embert. Tóth Árpád rendkívül elmélyedő lélek. Nyelvének roppant kifejező ereje, plaszticitása és valami tompított fényű zenéje van, amely valami különösen megrezegtető mély alapszint ad minden versének. Egyike a legizmosabb új magyar költőknek, kinek neve máris országos hírű s méltán. Ha költeményei csokrával a könyvpiacon fog lépni, irodalmi szenzáció lesz.

Felolvasott versei közül való a következő két igen szép darab:

LÁTOMÁS.

Mint ezüst gyík villan setét mohákon
Alakod úgy illan át hús szobámon
Hol ó csipkétől bánatos az ablak,
S hol szük, kerek üvegkalliba zárva
Réztrónusán gubbaszt a lámpám lángja
S rezzenne ijedez, ha hívogatlak.

Mint a setét szinpadra, akkor este,
Ezüstös apróként jössz most. Kezre

Karélyos csipke csügg, csuklódon alván.
S mintha szelid Hamlet halálát látánád,
Zemed úgy néz felém a szük szobán át,
S lágy szalagsokor reszket térded alján.
Ó, csak egy pillanatra jössz Megállás
Bomló hajadban tétován babrálgatsz,
Makacs fűrtjét szemedről félrehajtvá,
S már is, sebtben, a hús falakba folysz át
S én nem tudom, milyen volt drága orcád,
Emlémem petyhüdt, mint a holtak ajka.
S egyszer majd végkép elfelejtem állad,
S hogy ujjaim közt fogtam . . . s párnás vállad
Illata emlékemből messzereszket . . .
És mégis hivlak s várom, visszatér-e?
Mint hibbant agg, ki csillagokba nézne
S az égre könnyes, vak szemet meresztget.

TÓTH ÁRPÁD.

A PARKBAN.

Halk hangon sirdogálnak a szelek,
Mint eltévedt és meghökkent fiúcskák;
Fakó aranyvonal a holdszeket
S átlépte már a hervadt hegyek csúcát
A sápadt hajnal s halkán közeleg.

Megesobbanó hig sárban gázolok
S az őszi kertben messzenézni félek,
Elfonnyadt ajkam csendesesen zokog
S érzem édes izét tört, sürtü véreket.
Az ágakon gyászológó lobog.

S egyszerre, édes, lázas képeket
Látok kialvó szemmel, késő vágygyal,
Hallok édes, lágy mentüeteket
S halk, surranó, selyembevont bokákkal
Az Élet a bus fák közt ellebeg.

TÓTH ÁRPÁD.

Tóth Árpád versei rendkívül mély hatást gyakoroltak a közönségre, mely sokáig tüntetőleg tapsolta a szimpatikus poétát.

Utána Móricz Zsigmond, a magyar néplelek és világ egyik legerősebb ismerője olvasta fel Márkus című pompás novelláját. A novella klasszikusan népies magyarsága, egészségtől duzzadó humora, nagyszerű finomságai nagy tetszést keltettek.

Végül Ady Endre, a legforradalmibb és a legelső magyar költő olvasott fel több verset. Ady Endrét felesleges méltatni. Híre máris tulterjedt Magyarországon, csodás szépségű verseit már fordítják idegen nyelvekre. Mélységét, melyet néha követni szédületes vállalkozás, az ellenségei, irigyei által kikialtott érthetlenség vádjától olvasói előtt felesleges megvédeni. Bizar színait s általában nagyszerű költői egyénisége más szépségeit, finomságait sem kell magyarázni. Itt közlünk egy versét:

VIRÁG-KEZEK A FEJEMEN.

Kezei, fehér, kis virágok,
Borzas, barna fejemre hulltak,
Ott elaléltak, szétsimultak
Halkul s azután megremegetek

Mikor virág-sírmok peregnék,
Heves halál-párfümmök szállnak,
E két kis kezet, ezt éreztem,
Omló szirmát egy fehér lyánynak.

Oh nyomorult évek és árnyak,
Most hulltak e kezek fejemre,
Kicsi, fehér, hónapos rózsák,
Forró-hidegen dideregve.

Hol van fűrtjeim régi kedve
Mikor virágot várt s nem lombot?
Kicsi kezek én már leráztalak,
Kicsi alélt szirmok, bolondok.
Nagy, kártékony, üvöltő gondok
Öszvihara a csunya sárba
Virágimat lefujja, rázza:
Vedd le kezeid a fejemről.

ADY ENDRE.

A közönség tüntetőleg tapsolta Adyt, aki felolvasását meg is toldta. A matiné fél egy órakor ért véget.

Legjobb a Békési Róza „Csont” szappana.

Királyi kitüntetés debreceni katonatiszteknek.

Érdem-érem egy századosnak és egy ezredorvosnak.

Ünnepség a laktanyában.

A legfelsőbb hadur, az országhatalomnak legsúlyosabb gondjai mellett sem feledkezik meg hadseregéről, illetve azokról a katonatisztekről, akik a szolgálat és a humanizmus terén érdemeket szereznek. A debreceni honvédszázadosnak, két, a társadalomban is igen szívesen látott tisztjét érte most a magas kitüntetés. — A király Péter Lajos honvédszázadosnak és Sauerwald János dr. honvédezredorvosnak, kitűnő szolgálatukért a katonai érdem-éremet adományozta.

A királyi kegy által kitüntetett két katonatiszteknek tegnap nyújtotta át az ezredes az érmeiket a gyalogsági laktanyában igen szép ünnepségek keretében, amelyen a helyőrség számos tisztjén kívül részt vett Debrecen polgárságának több tagja is. A katonai ünnepség lefolyásáról ezeket jelenti tudósítónk:

Péter Lajos honvéd századosnak és Sauerwald János dr. honvéd ezredorvosnak az összegyűjtött tisztikar előtt szép beszéd kíséretében nyújtotta át az ezredes azon okiratot, amelyet „kitűnő szolgálataik elismeréséül” kaptak és sajátkezüleg tűzte fel a kitüntetettek mellére a nekik adományozott „katonai érdem-éremet”.

Az elismerés ritkán jut érdemesebbeknek. Péter Lajos százados, aki most végezte el a törzstiszti tanfolyamot, régi ismerősünk. Tösgyökeres debreczeni ember; fia Péter Gábornak, a régi debreczeni hírlapíró-gárda nemrég kiölt tagjának. Mi Péter Lajosról nemcsak azt tudjuk, hogy kitűnő katona, hanem azt is, hogy kitűnő hazafi.

Sauerwald János dr. honvéd ezredorvos nem debreczeni ember ugyan, de azért ő is derék magyar ember és a legképzettebb s egyben a leghumánusabb orvosok egyike.

Megakarta gyilkolni az apját.

Az anya bujtatta fel a tette.

A merénylő fiu vallomása.

Mélyen felháborító gyilkosság történt ma reggel Hajduhadházon. Egy elvetemült fiu annyira kivetkőzött a jó érzésekből, hogy baltával támadt a saját édesapjára, hogy azt megölje. A huszonkét éves erős legény többször felé sujtott a baltával apjának és olyan sérüléseket ejtett rajta, hogy a szerencsétlen ember felépüléséhez nagyon kevés a remény.

A merénylő fiut a rendőrség már le is tartóztatta. Az elvetemült legény azt vallotta, hogy anyja bujtatta fel arra, hogy apját gyilkolja meg, mert sokat részeskedett s örökös perpatvar volt miatta a házban.

A feltűnést keltő gyilkos merényletről az alábbiakat jelenti hadházi tudósítónk:

Deák János 43 éves földmives nem

valami jó viszonyban élt a családjával. Mindennapos volt náluk a házi patália. Deák János különösen a feleségére haragudott nagyon és Ferenc nevű legényfiára, aki mindig az édesanyjának fogta pártját.

Ma jókor reggel felkelt Deák János. Csakhamar szóváltásba elegyedett az udvaron dolgozó fiával. Deák János a civakodás közben nagyon dühös lett s a kezégyébe akadt baltával a fiára akart sujtani. Ez azonban kikapta az éles szerszámot az apja kezéből s most már ő lépett fel támadólag.

Egymásután öt csapást mért a baltával Deák Jánosra. A szerencsétlen ember vértől elborítva, eszméletlenül rogyott össze. Ugy szedték fel a szomszédok s vitték be a házba. Azonnal orvost hívtak hozzá, ennek véleménye szerint Deák János oly súlyos sérüléseket szenvedett, hogy aligha éri meg a holnapot.

A vizsgálatot a szenzációs ügyben megindították s kihallgatták a merénylő fiut, aki azt vallotta, hogy napokkal ezelőtt arra unszolta anyja, hogy végezzen már az apjával, mert különben sosem fognak szabadulni tőle.

Az apám — ugymond a merénylő fiu — tényleg veszedelmes ember volt, aki több ízben már megakarta ölni az anyámat. Én anyám biztatására követtem el a tettet. A merénylő fiut holnap szállítják be a debreceni kir. ügyészségi lozházba.

Színház és Művészet

A színház műsora.

Kedd: *Rosenkrantz és Guldenstern*, vigjáték. B) bérlet.

Szerda: *Erdészleány*, operette. C) bérlet.

Csütörtök: *Passe-Partout*, színmű. Bemutató előadás. A) bérlet.

Péntek: *Passe-Partout*, színmű. B) bérlet.

Szombat: *Passe-Partout*, színmű. C) bérlet.

Vasárnap délután *János vitéz*, operett. Bérletszünet.

Vasárnap este: *Arendás zsidó*, Kisbérlet.

Műsorváltás. A keddre hirdetett *Rosenkrantz és Guldenstern* vigjáték közbejött akadályok miatt egyelőre lemarad a műsorról, helyette színre kerül Földes nagyhatású színműve „Hivatalnok urak”, mely csak a napokban ünnepelte 50 előadását a fővárosban. A Hivatalnok urakban a tavalyról ismert elsőrangú kóstás szereplői játszanak, újjak csak Mártonfi és Arkosi Róth bácsit csak úgy, mint a tavalyi idényben, Gyöngyi Izsó adja.

Iglói átlások. Farkas Imre bájos daljátéka, mely a tavalyi évadban 25 előadást ért a kolozsvári Nemzeti Színházban, nálunk is színre kerül. E különös zsánerű darabban, mely a társulat egész férfi-személyzetét foglalkoztatja, csak egy nő szerep van. A két főszerepet Horváth K. és Szilassi Etel adják.

Erdészleány. Holnap, szerdán kerül színre a tavalyi idény egyik legkedvesebb operettje, az „Erdészleány” a címszerepben Zilahynéval, aki ezt a szerepét a legjobb alakításai közé sorolhatja. A cigányleányt Gyöngyi Jolán, a grófnét Bárdos Irma adja. A férfiak közül Mártonfi új a császár szerepében.

Colbertson Sasa. Holnap, kedden este érkezik Debrecenbe a világhírű hegedűművész saját kozák szolgájával, aki őrzője is egyúttal. Vele jön kísérelője is, Kris Lumerich, a kiváló zongoraművész, Epstein tanár tanítványa, aki évekig Hubermann Bronislávot kísérte. Itt adjuk a részletes és végleges műsorát a Colbertson hangversenynek:

I. Saint Saens. 3 ik hegedűverseny, 61. mü. a) allegro non troppo. b) andantino quasi allegretto, c) molto moderato e maestoso allegro non troppo.

II. Back Liszt Praeludium és Orgona fuga zongorán Kris Elemér ur.

III. a) Procházka. Románc, 9. mü. b) Chopin. Nocturne Es-dur, Sarasate átírata. c) Dvorzák. Humoresque.

IV. Händel-Variatiók.

V. Tschajkovszky-Paput paraphrase Onyegin felett zongorán Kris Elemér.

VI. Paganini. God save the King. Váltakozatok az angol himnus felett.

Az Uranus mai műsora. 1. Előzene. 2. Jelenet a francia forradalomból. (Történet.) 3. Hogyan vigasztalta meg Jancsika a kis nővérét. 4. Olasz tűzterek az Alpesebben. (Term. föl.) 5. A streiknap. (Dráma.) 6. Pali hogyan fizeti adósságát. (Bobózat) 5 perc szünet. 7. Zene szám. 8. A szürkeruhás nő. Szenzációs Scherlock történet. 9. Marvin és Margaret zene excentrikusok fel lépte új műsorral. 10. Bleriot budapesti repülése még csak ma és holnap látható. Előadás kezdete: Hétköznap délután pontban 5 órakor, vasár- és ünnepnapokon délután 3-tól. Kedvezményesáru jegyek nem érvényesek. Jön! A szép Lafayette. A villamos csoda.

Az automobiltól megriadt lovak.

Szerencsétlenség a Csapó-utcán.

A száguldó automobil még mindig rendkívül sok bajnak és szerencsétlenségnek okozója, ami csak arra vall, hogy a benzines luxus kocsiknak tulajdonosai nem tartják okvetlenül szükségesnek, hogy a rendőrség által előírt menetsebességet betartsák. A vágató automobil miatt a Csapó utcán ma a lovak megbokrosodtak s egy szegény ondódi asszonynak rendkívül súlyos zúzódási sérülésekkel kell most megfizetni azt, hogy az automobil soffitje nem vigyázott, vagy hogy a posztoló rendőrszemnek nem jutott eszébe az ismeretlen automobil tulajdonosát figyelmeztetni arra, hogy a gép járását, az amugy is igen forgalmas utcán egy kissé lassítsák meg.

Szilágyi Gáborné, az Ondódon lakó majoros felesége tegnap szekéren bejött a városba. Itt a Csapó-utcán állt meg a kocsijával. E közben érkezett oda egy vágató automobil. A prűszkölő gépkocsitól a lovak megbokrosodtak s örülten vágatni kezdtek. Hiába fogta erősen a gyeplőt Szilágyi Gáborné, nem tudta azokat megfékezni.

Egy fordulónál aztán nagyot zökkent a kocsi, amelyről leesett Szilágyi Gáborné s a kerekek közé zuhant. A szekér keresztül ment rajta, minek következtében Szilágyi Gáborné rendkívül súlyos belső sérüléseket szenvedett. Az arca csupa vér volt, a karja és az egész teste tele volt sebekkel.

A mentők kivonultak s a szerencsétlen asszonyt beszállították a közokrházba. Allapota súlyos, úgy hogy hetekig nyomni fogja az ágyat. A megvadult lovakat csak nehezen sikerült megfékezni. Természetesen a bajt okozó automobilnak tulajdonosát nem sikerült megállapítani.

Elővirág Babér és Műkoszorúk **Simkovits Sándor** műkertésznél a legnagyobb választékban legolcsóbban kaphatók — Széchenyi kert és Kossuth utca, virág placz. Telefon 502. —

Házlebontás miatt az összes raktáron levő posztó és gyapjuszövetek gyári áron **Weisz Adolf** alul lesznek kiárúsítva. DEBRECZEN, Kossuth-utca 1. sz.

HIREK

— **Kossuth Ferenc beteg.** *Kossuth* Ferenc kereskedelmi miniszter betegen fekszik Gresham-palotai lakásán. A minisztert ismét régi csuzos baja döntötte ágyba. Szombaton még résztvett a török küldöttség tiszteletére adott lakomán, de már ott rosszul érezte magát. Éjjel állapota annyira rosszabbodott, hogy tegnap reggel már nem tudott eredeti tervéhez képest Soltra utazni. Báró Müller Kálmán, akit a beteghez hívtak, förtelen nyugalmat ajánlott, bár a betegség ezáltal csak könnyebb természetű. Ma délelőtt ezért csak Sztérynyi államtitkárt fogadta, aki a minisztérium ügyeiről referált.

— **Dr. Thaly Kálmán hagyatéka.** Tegnap jöttek haza Pozsonyból *Oláh* Károly tanácsos és *Zoltay* Lajos muzeumdőr, akik résztvettek a Thaly Kálmán hagyatékainak leltározási munkálatain. A Debreczenben létesítendő Thaly-szoba tárgyaira nézve már részben megegyeztek, a városi muzeum számára pedig elhozták *Apponyi* A'bert gróf eredeti gépirásában azt a beszédet, amelyet a kultuszminiszter a nagy halott felett tartott.

— **A bolgár király Szerbiában.** Belgrádból jelenti egy távirat: *Ferdinánd* bolgár király a szerb kormányval tudatta, hogy a természeti szépségeiről híres szerb *Kopavnik* helységébe kirándulni szándékozik. Ez óhaj folytán a következő utiprogrammot állították meg: *Ferdinánd* király külön udvari vonaton *Caribrod*ba utazik, ahol *Péter* király első hadsegéde *Gyurisc* ezredes üdvözlő és akinek társaságában a király tovább utazik *Krusevá*ra. A bolgár király *Krusevá*ra holnap délelőtt érkezik, hol *Péter* király nevében *Sándor* trónörökös fogadja, aki ma este külön udvari vonaton *Krusevá*ra utazik. Erre az utat együttesen teszik meg automobilon *Erussig*. A hegységet részben lóháton, részben gyalog járnak be. *Ferdinánd* király három napig marad Szerbiában s azután visszatér Szófiába. *Sándor* trónörökös a királyt *Stolac*ig fogja kísérni, ahonnan visszatér Belgrádba.

— **Szávay Gyula a Petőfi-társaságban.** Mig a nyugat bátor szárnyasapással keletre szállt és vasárnap itt, Kelet fővárosában tartott érdekes felolvasó matiné, saját külön keletünk felolvasó fia, *Szávay Gyula* viszont hasonló szárnyasapással nyugatra szállt s ugyancsak vasárnap délelőtt Budapesten, a Petőfi-társaságban tartott nagyon sikeres, élvezetes felolvasást. Három szép új költeményét, két humorosat és egy komoly versét adta elő a termet szorongásig megtöltött közönség zajos, tüntető tetszése mellett. A felolvasó ülés másik kiemelkedő pontja *Jászai Mari* hatalmas előadása volt *Shakespeare*ről. A zárt ülésen elhatározta a társaság, hogy a Petőfi-házat november 7-én nyitja meg ünnepélyesen, erre meghívta a vidéki irodalmi köröket is, köztük a Csonkai-kört.

— **Hegedűs Sándor emléke.** Budapesti tudósítónk táviratozza: A Hirlapírók Nyugdíjintézetének megbízásából *Liget* Miklós szobrász elkészítette *Hegedűs Sándor* volt kereskedelemügyi miniszter mellszobrát, amelyet tegnap lepleztek le a kerepesi-uti temetőben előkelő közönség jelenlétében. Az ünnepi beszédet *Márkus Micsa* főszerkesztő mondta. Beszédjében az elhunyt hirlapírói tevékenységét vázolta. Utána *Antal Gábor* refo matus püspök imát mondott. A család tagjain kívül ott voltak: *Sztérynyi József* államtitkár, *Láng Lajos* és *Hieronymi Károly* volt miniszterek, *Herceg Ferenc*, *Szatmári Mór*, *Béla Henrik* képviselők s mások.

— **Megyebizottsági tagválasztások.** Tegnap voltak a megyében a bizottsági tagválasztások. Megválasztottak *Hajdusámszomban*: *Hetey János*, *Hamra László*, *Hadházi Imre* és *M. Csire János*. *Dorogon*: *Farkas Géza* helyére *Pogácsás Illés* 155 szóval *Tóth István* 93 szavazatával szemben. *Püspök-ladányban*: *Hágyen Sándor* helyébe *Pongrácz Gézával* szemben *Kéry Lajos* főbíró.

— **A jogász és tisztviselő-kör ülése.** A jogász és tisztviselő-kör tegnap délután ülést tartott. Elhatározták, hogy november 7-ére közgyűlést hívnak össze, amelyben véglegesen döntenek afelett, hogy a kör fennálljon-e, vagy sem.

— **Ferrer kivégzése után.** Madridból táviratozzák: A volt kabinet által jelzett és a Ferrer-pörre vonatkozó röpirat ma megjelent. A röpirat a pöriratokon kívül a katonai btkv. szakaszait közli s ismerteti azokat a biztosítókat, amelyek a vizsgálati foglyoknak a rendes peres eljárásban megadatnak.

— **A homokkerti birtokosság közgyűlése.** A Homokkerti birtokossága a hó 24-én rendkívüli közgyűlést tartott *Patay József* városi biz. tag elnöke alatt. A jegyzőkönyvet *Kövér Gyula* vezette. Az elnök ismertette a homokkerti fűtő megnyitásának és közbirtokosságot érdeklő részét. A városi tanács azt kívánja, hogy a második járási csőszház területét, mely 121 négyzetöle tesz ki, mely a telekkönyvben a birtokosság nevében áll ugyan, de a terület mennyiségének kitértetése nélkül díjtalanul engedje át a birtokosságnak. Többek hozzászólása után egyhangulag elfogadta a közgyűlés a város óhaját és határozatilag kimondta, hogy a csőszház területét díjtalanul engedi át a birtokosságnak. De tekintettel arra, hogy a nevezett terület uttáalakításával a Homokkertnek legjobb és legegészségesebb híres ivóvizű közútja semmisül meg, továbbá egy magán, de szinte közhasználatra szolgáló kut az utmegnyitással hasonlóképpen elvész: ennél fogva keressék meg a városi tanács, hogy a kutak helyibe két közutat furattasson. Szeptember 12-én a homokkerti templom ügyében tartott népgyűlés kimondta, hogy a depr. ref. egyházmegye sőt esperesét ez ügyben küldöttséggel megkeresi. A közgyűlés egyhangulag magáévá tette ezen határozatot. A felmerülő költségek fedezésére 50 koronát megszavazott. A küldöttségben részvételre feliratkoztak negyvenen. Akik másrészt akarnak venni, jelentkezhetnek minden szerdán és szombat este *Kövér Gyula* a homokkerti olvasóegylet könyvtárnokánál. Végül a hó 31-én az önálló bank ügyében tartandó nagygyűlésen való részvételt elhatározták. Ezzel a gyűlés véget ért.

— **Tiltakozás a cár látogatása ellen.** A szocialisták és anarkisták tegnapi és mára több városban a cár látogatása alkalmából tiltakozó gyűléseket terveztek. — Ezek a gyűlések azonban csekély vagy

alig számbavehető látogatás miatt meghiusultak. Anconában, Ravennában és Sienában tervezett általános sztrájk a lakosság magatartása miatt, hogy incidenseket nem tűr, meghiusult.

— **Halálos ítélet.** Prágából táviratozzák: Öt napi esküdszéki tárgyalás után ma éjjel fél két óraker hirdették ki az ítéletet *Bocek Henrik* rablógyilkossági bűntényében. *Bocek Henriket* kötélt általi halálra, társait pedig lopás és bűnpalástolásért és pedig *Wohrischek Károlyt* két évi nehéz börtönre, *Tychovsky Rezsőt* három évi és *Stehlik Annát* három havi nehéz börtönre ítélték. Három vádlottat felmentettek.

— **Cook bizonyítéka.** *Kopenhágából* táviratozzák: Az itteni egyetem rektora *Cook* dr.-tól táviratot kapott, amelyben *Cook* reményének ad kifejezést, hogy magántitkárát feljegyzéseivel egy hónap múlva *Kopenhágába* küldheti. A műszereket csak a jövő évben küldheti el.

— **Revolverlövés a templomban.** *Párisból* táviratozzák: Az aubersvilliersi templomban tegnap délután egy ember egy székre állott fel és a hívők csoportjára három revolverlövést tett. Senkisért sérült meg. Az embert, ki *Lawe* névre szóló antimilitarista egyeleti tagságról kiállított igazolványt hordott magával, elfogták.

— **A meglőtt uradalmi főtiszt.** Megírtuk tegnap, hogy *Hartstein Nándor* szentgyörgyi tanyáján egy összeszóalkozásból kifolyólag *Fülöp Zsigmond* kulcsár revolverrel rálőtt *Weisz Ferenc* uradalmi főtisztre. A megrémült embert tegnap *Csikos Sándor* dr. és *Szöllösi Béla* dr. orvosok vizsgálták meg s konstataáltak, hogy a sérülés csak könnyebb természetű. A merénylő golyó nem hatolt a tiszt hasába, csak erősen horzsolta azt.

— **Vonatösszeütközés Bécsben.** Bécsből táviratozzák: Tegnap este a XX. kerületben a villamos vasut egy motorkocsija és a közúti gőzvasut egy vonata összeütközött. Tizenkét ember, köztük kettő súlyosan megsebesült. A közúti gőzvasut mozdonya, valamint a motorkocsi az összeütközés hevéssége következtében kisklott. A szerencsétlenség oka az, hogy a motorkocsi fékje elromlott, úgy, hogy a kocsi vezetője a megállóhelyen nem állíthatta meg a kocsit.

— **Összeütközött kis leány.** Halálos szerencsétlenség történt szombaton *Hajdusóbozlón*. Özv. *Vári Józsefné* 3 éves *Lidi* nevű kis leánya édes anyja távollétében a konyhában a tűzhely körül játszadozott. Egy kis parázs azonban véletlenül ráesett a ruhájára, a mire az egészen lángborult. A kis apróság oly súlyos égési sérüléseket szenvedett, hogy seibe tegnap belehalt. A debreczeni kir. ügyészség a temetési engedélyt megadta.

— **Fegyver a gyermekek kezében.** *Czeglédéről* táviratozzák: *Bogdán József* ceglédi gazda béresei, a 15 éves *Szabó János* és a 13 éves *Kiss György* egy a kamarában talált régi, gyecsövű fegyverrel kezdtek játszani. A játék közben a fegyver hirtelen elsült és a lövedék *Kiss György* hasába fúródott, ki délutánra meghalt.

— **Bomba az adóhivatal előtt.** *Saragossából* táviratozzák: A főadóhivatal előtt tegnap este 8 óraker egy bomba robbant fel. Sérülés nem történt. A bombának egy szilánkján olvasható volt: *Ferrereért*.

Legolcsóbb
bevásárlási
forrás. :-

Lefkovits Jakab

Hatóságilag engedélyezett
végkiárulás.

Összes raktáron levő női felöltők, ruhaszövetek és fehérneműk meglepő olcsó árban kaphatók. KLEIN IGNÁTZ, Piacz-utca, Ristemplommal szemben

modern butorraktára, DEBRECZEN, Széchenyi-utca 1. sz.
Das választék kiváló izlésű ebédlő, hálószoba és szalon berendezésekben. Legszébb és legjobb kivitelű vas és kárpitozott butorok cégre tessék figyelni!

— **A nap halottal.** A debreczeni állami anvakönyvi hivatalról a mai nap folyamán a következő halálesetek jelentettek be: Elekes Andrásné ref. 82 éves. Skvir Demjén ref. 66 éves, Vancs József ref. 12 napos, öz. Kiss Sándorné ref. 59 éves, öz. Katona Gáborné ref. 65 éves, öz. Rácskai Istvánné ref. 43 éves, Balogh Sándor ref. 2 napos, Szabó Ilona r. kath. 1 éves, Ritter Ella izr. 2 hónapos.

— **A lövöldöző cigányok.** Véres összehúzó történet tegnap a téglavetőben. Két cigány legény összeveszett egymással, amelynek az lett a vége, hogy az egyik revolvért használt s csaknem halálosan megsebesítette társát. Lakatos Lajos és Lakatos Pinye sártapasztó cigány legények tegnap délelőtt együtt ittak a kocsmában. Pálinkán kezdtek s aztán bort meg sört hozattak. A sok ital aztán megzavarta a fejüket. Mikor hazafelé mentek a kocsmából, valami miatt nézeteltérés keletkezett közöttük. Egy ideig csak szóval sértgették egymást, később azonban tette került a sor. Lakatos Lajos ugyan súlyos ütlegetek mért a Lakatos Vincére. Ez aztán látva, hogy nem bír a társával, revolvért rántott elő s megfenyegette Lakatos Lajost. Vigyázz, lelélek! Lakatos Lajos azt hitte, hogy a társa tréfál, ez azonban tényleg elsütötte a fegyvert. A golyó a Lakatos Lajos hátába furódott s rögtön elborította a vér. A súlyosan sérült legényt beszállították a kórházba. Lakatos Pinyét letartóztatta a csendőrség.

— **Féltoltan találták az utcán.** Báthory Gábor hajdusámsóni lakost tegnap féltoltan találták az utcán. Báthoryt eszméletlen állapotban szállították be a debreczeni kórházba, ahol nem tért eszméltre. Fejét keményebb ütőszerszámokkal szét verték s életben maradása nagyon kétséges. A rendőrség nyomozza a tetteseket.

— **Szüreti és szoba tűzijátékok rakáltak, békák, és bombák** Mentze Henrik áruházában kapható.

— **Kugler Gerbeaud** cukorkák főraktára Kontsek Gázánál.

Nyiltér.)*

Sok szerencsét és további sikert!

Az összetartás eszét mivelhet, ha őszinteséggel, őszinteséggel párosul, de mennyi erőt bír kifeiteni, ha a közjóért, a vallásos élet fejlesztésére és az egyenes, igaz uton törekszünk azt felhasználni. Ezt megmutatták a debreczeni orth. izr. hitközség tagjai a mai napon, azaz október hó 24-én megajtott kántorválasztás alkalmával.

Izsi örömmel néztem azokat a komoly embereket, amint szívvel-lélekkel ösztönöztek egymást, hogy az ime már minden szükséges intézménnyel bíró, de még önézete által is ragykorúvá lett hitközséget egy oly zeneképzett, ugyszólván tetőtől talpig igazi zsidó kántor (Ragovai) megválasztására bírja, ki mint fülbemászó gyönyörű és kellemes hangja és recitálása nemcsak juthat orthoxok, hanem a templomjárásal legkevésbé sem törődők szívét is megragadta és képes felbreszteni az Isterhez való fohászokodását!

Sok szerencsét és további sikert az orth. hitközségnek ezen sikeres választáshoz és sok szerencsét kívánok az új kántor urnak is, aki szerencsés lesz oly hitközségben működni, amely megmutatta, hogy egy néhány év alatt mivé fejlődhetett és mivé fejlesztették annak lelkes tagjai az őszinte összetartás és

* E rovatban közöltékért a szerkesztőség nem vállal felelősséget.

vallásosság jegyében született kis hitközséget. Sajnos azonban, hogy nincsen öröm, melybe egy kis keserűség bele ne vegyülne. Ha egymással szembesíteném a mi nagy és diéső, immár hatvan éves hitközségünket, amelynek 36 év óta vagyok szerencsés tagja lenni, az ugy anyagi ag, mint erkölcs leg sokkal rendezettebb orth. hitközséggel, bizony nehezemre esik figyelmeztetni az anya hitközséget, hogy tanuljon a saját korból és elszakadt leányától: gazdálkodni és izsi hitközség, őszinte vallásosság által hivatkozott szerelni.

Kiváló tisztelettel
Goldberger Dávid.

VÁROSI SZÍNHÁZ.

Ma kedden, október hó 26-án B) bérlet,

HIVATALNOK URAK.

Színmű 3 felvonásban. Itta: Földes Imre.

Személyek:

Brohser — — — —	Kemény Lajos.
Barna Gábor — — —	Mártonfi Róbert.
René — — — — —	Hahnel Aranka.
Müller — — — — —	Kardos Géza.
Feleki — — — — —	Lugosi Béla.
Vedres — — — — —	Árkosi Vilmos.
Róth — — — — —	Gyöngyi Izsó.
Kozma — — — — —	Oláh Géza.
Horváth — — — —	Győre Alajos.
Vámosiné — — — —	Gerő Ida.
Dezső — — — — —	Nádor Zsiga.

Holnap, szerdán

Erdészlány.

Operette.

Akkumulátorok

200 különf. nagyság K 1.60 tól
Ár lap ingven.

A. LUSCHER, Akkumulatórgyár

Dolsden 22/206.

Évi készítés 100.000 árnál több.

Fa-eladás.

Az izr. hitközség építkezéseinek színhelyein kikerült akác- és egyéb fák f. hó 28-án csütörtökön d. u. 3 órakor József k. n. u. 26. sz. a. tartandó nyilvános árverésen el fognak adni. A fa-anyag részint a Deák-Ferenc u. 8 sz., részint a Kápolnási u. 1 sz. a. ház udvarán van felhalmozva, ahol az megtekinthető.

Végkiárulás!

Ajánlom a tisztelt vásárló közönség figyelmébe, hogy házlebontás és kiköltözés miatt kénytelen vagyok óriási raktáramat

gyári áron kiárusítani.

Eladásra kerülnek az őszi divat gyönyörű újdonságai: **Costüm, Blouz és Pongyola kelmék, Selymek és bársonyok, Ruhadiszes, Delinek Kartonok, Barchetek, Vászna, Női és Ferfi fehérneműk, Blousok, gyermekruhák, Alsó trikók, harisnyák, kendők, Szőrmeárak** és sok egyéb cikkek

Gyári áron kiárultatnak

KONTSEK KORNÉL

divatáruházában

DEBRECZEN, Kossuth-utca 1. szám.

Hatóságilag engedélyezett végkiárulás!

Házlebontás miatt raktáram egy részét nagyon olcsó árban kiárusítom.

HALÁSZ NÁNDOR

órák, ókszerész
és vésnök,

Debreczen, Piacz-utca 24. szám. Fehérló szálloda épületében.

Miklós Emil

tűzifakereskedő

Jókai-utca 28. szám

Pontos kimérésben és legjutányosabb árban szállít házhoz kitűnő, elsőrendű

tűzifát.

Megrendelések Nagy Samu dohánytözsdejében (városház épület) és a máv. fűtőháza mellett lévő tűzifa raktárban telefonon.

Telefon 733. szám.

Tisztelt uraim!

Ha olcsó és szép ruhát akarnak viselni, forduljanak bizalommal

Tóth József

férfi szabóhoz, Vár-utca 2. szám.

a Zenede épülettel szemben,

és facon öltönyöket a legolcsóbban készítenek.

Pucolást és javítást is elfogadok.

Tisztelettel

Tóth József.

Vászon, fehérnemű,
asztalnemű, ágynemű, zsebkendő
harisnya.

Mennyasszonyi kellengyelék

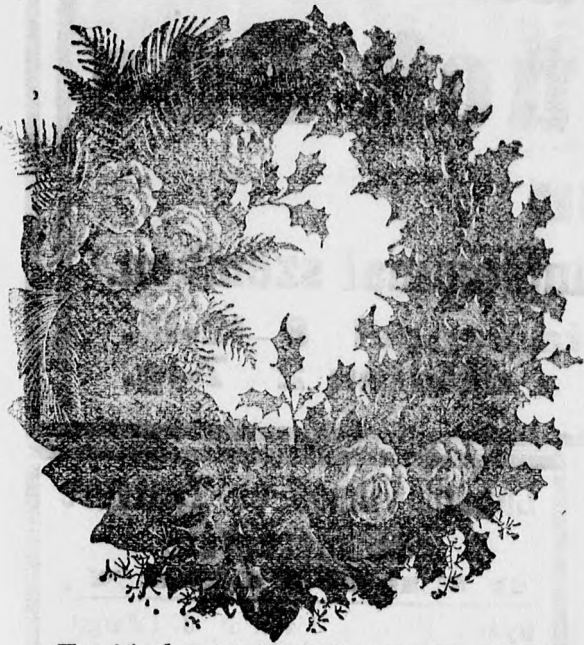
Donogán s

Somossy cégégnél

Debreczen, Ristemplombazár.

Kontsek Géza

Nizzai virágcsarnoka

Készíti a legremekőbb élővirág és művirág sarkoszorukat — nemcsak a legelőkelőbb izlésben, hanem a legolcsóbban is.

SZÁRAZ TŰZIFA

cser, tölgy, bükk, gyertyán és vargafa kitűnő minőségben ölenkeni és vagonszamara valamint felvágva megrendelhető

Glück Hermann

tűzifa kereskedőnél Miklós-utca 55.

Megrendeléseket elfogadnak Szentanna és Battyányi-utca sarkon levő dohány-nyitázdében és Csapó-utca 12. sz. alatt levő dohány-nyitázdében.

Női ruhaszövetek

az őszi és téli időnyre. valamint fiandek, barchetek fekete és színes selymek, bársonyok, gyönyörű ruhadíszek

Francia P. D. jegyű fűzők. Arcfátyol, divatövek, gyöngy- és bőr díszítések Menyasszonyi selymek, koszorúk és fátyolok

— legolcsóbb szabott árban —

SZABÓ LAJOS FIAI

divat- vászon- és szőnyeg raktára
DEBRECZEN, Rózsa-utca 1.

Alapították 1842-ik évben.

Miért szenved sok ember a kötszerével?

Mert nem tudja, hol szerezzé be!!

Nem tudja, hogy Debreczenben egy külföldön, u. m. Frankfurt, Brüssel, Hamburg, Bécs stb. városokban tanulmányozott orvosi műkötszerész mester van, ki sajátkezűleg észliti felelősség mellett a jelenkor legjobb

sérvkötőt, haskötőt, egyentartót műlábat, műkezelt, támogépet,

ki e szakmában elsőrendű specialista

Nagy raktár saját gyármányu kesztyükben, g mmi övszerekben

VITARIUS SÁNDOR

orvosi műkötszerész mester,

DEBRECZEN, Szent-Anna-u. 1.

URÁK! kik pénzt akarnak megtakarítani, ne szerezzék be máshol **ŐSZI** vagy **TÉLI** ruházati szükségleteiket, mint

Kincs Arthur és Társa cégnél

DEBRECZEN, Piac-utca 58. szám, Ipar és Kereskedelmi Bank palotája, a hol óriási választéktan kaphatók

őszi és téli ujdonságok férfi, fiu és gyermekruhákban.

Óriási raktár Utazó és Városi bundákban, valamint rövid szörme belésű kabátok, valódi dán és svéd Bőr kabátok.

Szolid kiszolgálás.

Bámulatos olcsó árak.

HALMÁGYI SÁMUEL

női és leány felöltők legnagyobb áruháza.

DEBRECZEN, Piac-utca, a főpostával szemben.

Őszi és téli ujdonságok remek választékban.

Legújabb Costümök
Női felöltő Modellek
Utazó angol raglanok
Szörme kabátok és Bundák
Plüsch és bársony kabátok
Intézeti leány felöltők
Gyermekek gallérok és kabátok

Telefon 632.
szám.

Telefon 632.
szám.

Angol aljak, Pongyolák, Princes ruhák, Selyem, csipke, Tüll és Posztó blousok, Karmantyuk és Boák. — Színházi és estélyi köpenyek.

Külön mérték osztály!

Szolid olcsó árak!

Előzékeny pontos kiszolgálás!

Házlebontás miatt végeladás van Glück Ede cipő üzletében

Placz- és Kossuth-utca sarkán, a Kistemplommal szemben.
**Végeladás kezdete naponta reggel 8-12-ig.
délután 2-7-ig.**

Apróhirdetések.

Betöltendő.

Weisz Ferencz épület és mű-buter
"asztalos"
Hatvan-utca 9. Készít minden az asztalos
szakmába vágó munkákat elsőrendű
kivitelben, mérsékelt árban.

Ügynökök, pénzeszedők azonnal felvételnek
Gedő varrógépraktárában Placz-utca 56.

Fényes vállalathoz társ megfelelő tőkével ke-
restetik. Ajánlatokat „Fényes” jeligére
továbbít a kiadóhivatal.

Adás-vétel.

Eladó uj- és ó bor. Rizling, Ezerjó, Kövidinka
Molnár Lukácsnál Debreczenben. Értekez-
hetni Kossuth-utcai üzletében.

Új rendszerű női-férfi divatárak és butoreladás.
A mai naptól kezdve minden hitelképes
egyén kényelmes heti vagy havi részlet-
fizetés mellett szerezheti be nálam szük-
ségletét női divat cikkekben, női kabátok
férfi öltönyök, felöltők, mindennemű vász-
nak és canavásznakban, saját készítésű
Cloth és Cashmir paplanokban, valamint
egyszerű és modern butorokban. A kész-
pénz mellett áráknál mindössze 5% ár-
különbség. Kaiser Salamon, Hatvan-u. 2.

Vigyázzon! Uraktól levetett ócska ruhákat
igen tisztességes árban vesz Rósenberg
Béni Bádógos-utca 4. szám.

Lemezek beszélőgépre legújabb felvételek, 3
koronáért kaphatók Schmidt S. hangszerüz-
letében

Jókarban levő teknők, dézsák, befőttes üve-
gek és háztartáshoz való cikkek Mester
u. 29. alatt eladó.

Gramafonok és lemezek a legnagyobb választé-
kban kaphatók igen előnyös árban (fel-
tételék mellett.) Gedő Adolf varrógép és
kerékpár üzletében Debreczen, Placz utca
56. Telefon 728.

21 év óta fennálló vegyi ruhatisztító ütezet
eladó. Cím a kiadóban.

3 koronáért kaphatók gramofon lemezek, leg-
újabb felvételek, Rosenberg és Hammer.

Irodai munkában jártas jó írósu eladónőt kere-
sek. Horgonyi Károly Batthyány-u. 15 sz.

Angol masszív szalon garnitúra, mely áll 4
zsölye, 1 divány, egy szalon asztalból, to-
vábbá; egy 2 méter hosszú cinkplé fedé-
sű szenyeláda Mester utca 29. alatt el-
utazás miatt eladó.

Lakás.

Egy csinosan butorozott, külön bejáratu utozai
szoba Verbőczy-utca 2. kiadó.

Különféle.

Magánkutató iroda. Iskola utca 4. szám Ké-
nyes megbízásokat, megfigyeléseket és
nyomozásokat elvállal, úgy magán, mint
családi ügyekbe. Krámer József.

Lukács Vilmos és Testvére cementárugyára

DEBRECZEN.

Gyár: Ferencz József-ut 3. (Margit-
fürdő mellett.)

Városi iroda és raktár: Hatvan-
utca 5. Telefon 308.

Ajánlja:

Portland cement Betoncsöveit,

csatornázások és hidak készítéséhez

Kutgyűrű és egyéb beton gyártmá-
nyait egyszerű és mintázott

MŰKŐ BURKOLATI LAPOKAT

rendkívül olcsó áron.

Beocsini portland és román cement

egyedüli elárúító helye és raktára.

PAPP J.

uri és polgári szabó. DEBRECZEN, Hunyadi-utca 13. szám alatt.

Tisztelettel van szerencsém értesíteni a n. é. közönséget, hogy **férfi
szabó üzletembe** ujonnan berendeztem a **férfi divat cikkek**et, ál-
landóan **nagy raktárt tartok** férfi kalapokban, vasutas sapkákban
és felszerelésekben, valamint **férfi fehér és színes ingekben** a
legolcsóbb bevásárlási forrás.

Viszonteladónak nagy árkedvezmény!

Részletfizetésre

hitelképes egyéneknek igen előnyös

::: feltételek mellett hitelezek. :::

Pontos és gyors kiszolgálás!

Kérjen árjegyzéket!

Kovács Gyula és Társa magnagyobbított női divattermelben DEBRECZEN, Placz-utca 55. (Hungária kávéház mellett.)

⊕⊕ Az őszi és téli idény divat újdonsággal meglepő nagy választékban raktárra érkeztek. ⊕⊕

Őszi felöltők angol és sima szövetekből.

Őszi angol divat kosztümök.

Kiváló szép választék

Seel Pilsch és Szörme kabátokban, Szörme boák és karmanlyukban, téli posztó felöltők, színházi
és esti köpenyekben, Leány és gyermek kabátok, ugyiszintén gyermek ruhákban.

Különlegességek: selyem, osipke, tüll és angol blousokban, Pongyolák, reform-ruhák aljak és jou-
ponokban.

Legolcsóbb szabott árak mellett.